

Abonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIII ème ANNÉE

15 Juin 1928 No. 254

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحتی مجموعہ

ابونمان : سنہ لکی [24 نسخہ]

تورکیا ایچون 2 بچق، خار ج ایچون
آبچق، اعلا کاغذلیسی 5 لیرادر.

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹہوی »

تلفون : استانبول 865

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو 254 - 15 حزیران 1928

حضرت علی به موقف مشقتلرینه اوغرامادن جنته کیرمک ایسته دیکمی عرض ایتم . بدن یوزنی چویردی :

— هیات ! علی دیدی ، اولیه جق برشی ایسته بؤرسک . باباک آدمک اوغلاری حقنده هانکی معامله یاپیلاجق ایسه سنک حقهکده او معامله یاپیلاجقدر . [دوام ایدیلجک]

زکی مغاضر

پسیقولوجیا خطالرینک سیاسی نتیجه لری

حاله فرانسزلرک اکثریتی پروسیانک مظفریتی کال شوق وهیجانله قارشیلادیلر .

(آلمانیا) نك 1918 سنه سنده مغلوبیتی ده ایمراطور (کیوم) ؛ اردوسز ، محاربلر تجارتی سایه سنده زنکین اولمش بر تاجرلر ملتک ، ذاتاً کندیسینی اصلا علاقه دار ایتمه یین بر حربه کیرمک فکرنده اصلا بولونمایاجغی فرض ایتمکله پک مصیب دوشوندیکنی ظن ایدیوردی ؛ بناء علیه ، تثبیت اولونان حدودلری کچن کیلری پروا طور پیلله نه بیلردی .

عقلاً اولدوچه مصیب اولان بو احتجاج ، معشری منطق نقطه نظرندن پک یا کلهشدی . بو خصوصی منطق قانونلریله داها زیاده انیستلی اولان (قیصر) آکلامش اولمالیدی ، که بر قومک یارالانان عزت نفسی او قومه بتون منفعتلرینی اونو تدورور . حقیقت حالده عقلی منطق قانونلریله معشری منطق قانونلرینک مشترک اولچولره مالک اولمادیقلرینی بیلیمک یوزندن مغلوب اولدی .

اقوامک سیرتارینی ، ایضاح ایچون عقلی منطق قولاناق ، انسانی ، اکثریا ک وخیم خطالره سوق ایدر . 1915 حربندن اول ، (صوروبون) دارالفنوننک برچوق مشهور پروفه سسورلری طرفندن تشجیع اولنان سوسیالیستلر ، آلمانیا ایله بر حرب ظهورینک عقلاً غیر ممکن اولدیفندن تسلیحاتی آزالتاق لازم کلدیکنی ادعا ایستدیکاری وقت بو خطا بر دفعه داها کورولور .

* * *
پسیقولوجیا ، جمهورلری قولاناق و عندالجاهه حسیاتلرینی تبدیل ایتمک کوچ صنعتی اوکره تیر ، César ک جنازه سی اوکنده جمهوره خطاب ایدن و کندیسینی طرفندن (انطوان) عطف اولونان نطقده Shakespeare بونک بارلاق بر مثالی ویرمشد . نه پروسیا قرانک ، نه فرانسه ایمراطورنک آرزو ایتمه دیکلری محاربه یی انفاق ایستیره جک قادر کوتلی بر تهور ملی اندفاعی دعوت ایتمک مقصیده ، غیر متجاوز بر تلغرافنامه نک بعضی کله لرینی تحریف ایدهرک ، فرانسز قومنک چابوق حدتلمک استعدادندن استفاده ایستدیکتی وقت ، بلکه Bismarck بو پسیقولوجیا شناسلنک داها شانی بر مثالی ویرمشد .

هاتف ایکنجی دفعه عین ندایی تکرار ایتدی . ینه کیمسه جواب ویرمدی .

تأثر و یأسمدن بایلوب یره دوشدم .
هاتف اوچنجی دفعه باغیردی . بوسفر ندایه جواب ویردی :
— اوت ، علی بن منصورک توبه سنه شاهد اولدم . حلب و ملحقاتی قاضیسی ایکن حضورمه وعدولدن بر جاعت حضورنده توبه و اشتغفار ایتمش ایدی .
کندی می طویلا یوب آیاهه قالقدم . عادتاً یکیدن حیات بولمشم .

حقیقت حالده دارالفنون فلسفه سنک تلمتی تشکیل ایدر kant « راسیونالیزم » ی ، منطق عقلی نك دائماً بیکانه اولدینی وقایی ، منطق عقلی ایله ایضاح ایتمه یه چالیشیر .

لا بوراتوارنده ، عالمک محاکمه لرینک اساسی ، تجربه و مشاهده در ؛ پک آز معافله ده پک آز محاکمه ده بولونان عوام خلقت ایسه ، کندیلرینه تلخ اولومش اجتهادلردن غیری اجتهادلری یوقدر .
تماماً علمی موضوعلر خارجنده اک دانشمند آدمکلرک اکثریا عوام ناسک اجتهادلردن داها اساسلی اجتهادلری یوقدر .
بوندن دولایی سیاسی سیرتاری ، سیاسی حرکتلری بعضاً خطالره مشبوعدر .

* *

یوز الی سنه دن بری واقع اولان حادثه لریک یالکز بر قاجی نظره آییناراق دینله بیلیر ، که تاریخن ، بیوک بر قسمی اعتبارله ، پسیقولوجیا خطالریله وجوده کلهشدر .

(ناپولیون) ی ، سقوطی احضار ایتمش اولان اسپانیا و روسیا سفرلرینه کیریمه یه سوق ایدن بو نوع خطالر اولمشدر .
دیگر بر پسیقولوجیا خطاسی ده (اوننجی شارل) ه اراده لری اعلان ایتمدیرمش و بو کیفیت اونک سقوطی موجب اولمشدر .
داها مهم دیگر بر پسیقولوجیا خطاسی ، (اوچنجی ناپولیون) ی آوستریا علیه (پروسیا یی تشویقه سوق ایتمشدر ، حالبوکه (اوچنجی ناپولیون) ک بر سوزی ، پروسیایی بو محاربه دن قولایجه منع ایده بیلردی . (سادووال Sadowa) [*] ی انتاج ایدن بو خطا ، که بر آرز صوکره (Sédan) [*] ی دوغوراجاق ایدی ، ایمراطورلکک سقوطی جلب ایتدی . بو خطا یالکز ایمراطورک شخصی بر خطاسی دکل ، معشری بر خطا اولدی .
چونکه منتقد غرنه جیلر و دارالفنون منسوبینی ده داخل اولدولری [*] (پروسیا) نك (آوستریا) ی مغلوب ایتدیکنی یرک اسمیدر .

[*] پروسیانک (فرانسه) ی مغلوب و ایمراطور (اوچنجی ناپولیون) ی اسیر ایتدیکنی یر .

وقایعك زوالیه زائل اولدینی کیی، عینی وقایعك دوامی، یکی تشکل ایدن بو شخصیتلری پك اوزون بر مدت محافظه ایده بیلیر .
دینی و سیاسی زعم [illusion] لر ، صنی دوامی شخصیتلر یاراتماق و محافظه ایتك خصوصئده ، دیگر زعملر آره سندمه متمیز کورونور .

بریتانیا امپراطورلنك تللرینی صارصمش اولان ، معدن عمله سنك اوزون غره وی ، تأثیرات اجدادیه نك شوکتته رغماً پك مستقر ذهنیتلرک بیله معروض اولاییله جکی تبدلات ممکنه یی کوسته ریر . وقتیه ، پروتستانت تأثیر دینسیله ، بریتانیالیلرک روحئده داما درین تحوللر وجوده کلدی .

روس تاریخ انقلابی، بونوع استعجاله لوه دیگر مثاللر ویرمکده در، مع هذا بومثاللرداها آزمقئده در . چونکه اسلا و روسی، دوامی بر استقراره متحمل اولامایاجاق درجه ده فضله بی شکل قالمشدر .

* *

انقلابلر ائناسئنده شخصیتك بیوك تحوللرینك عمومیتله دوامسز اولالرینك سببی ، موقه متشکل یکی شخصیتلری حال طبیعی ارجاع ایچون روح عرقك آره دن چوق زمان کچمه دن تأثیر اجرا ایتمه سندن در .

فقط صوك محاربه نك هرج مرجئده اولدینی کیی متمدهرج هرجار وقایعئده ، عرقك روسی آفت زده اولدیغدن، تکرار کندیسنی طولیلاماسی بعضاً بر بطنلق زمان ایستر .

ایشته بزشمعدی، شخصیتك متمدتغیرلری دورلردن برنده بولونیورز. کرک. محاربه لودورنده آنارحمه دوشن کنجلك، کرک. بو محاربه لرک تأثیریه متأثر اولمش اولان کنجلك؛ بیوك محاربه دن اولکی نسللردن پك زیاده فرقلیدرلر .

حال حاضر کنجلكنك « شیده آل » ی یکی دکلدر؛ زیرا Horace ک زمانئده کنج رومالی لرک تعقیب ایتدیگلری و Carpe diem دستورینك خلاصه ایتدیکی « شیده آل » ک عیندر :
[*] بو کنجلك سفیل و حریصدر . سیاسی نظریه لره اهمیت ویرض و امللرینه خدمت ایده یله جك اولان رئیساره توجه و سرفرو ایدر .

* *

حیز فعله چیقاریلان بتون ترقیاته رغماً پسقولوجیا، کیمیا اولادان اول سیمینك بولوندینی دور قادار ابتدائی بر دورده بولونماقده در . پسقولوجیا ، بر علم حائمه تأسس ایتدیکی کون ، دولت رجلاری تاریخك منسوج اولدینی مدهش سیاسی خطالردن اجتناب ایده یله جکلدر .

ترجئة : ع. ص.

[*] لاتینجه Carpe diem ، « یوم حاضر دن استفاه

ایته یه باقی » دیمکدر .

اداره حکومت ایتك صنعتی، قسماً مختلف تحریك وتنبيه لرك تأثیری آلتئده معشری عکس العمللرک بیلکسندن متشکلدر .
بو عکس العمللر عمومی قانونلره تابعدرلر ، که اگر قومدن قومه دکیشمه سهیدی ، هر قوم ایچون عینی اولسهیدی بو عمومی قانونلری تعیین ایتك قولای اولوردی . فقط بو قانونلر، عرقلره کوره تحول ایدر . انکابلر ، فرانسلر ، اسپانیولر الخ عینی تنبيه لرك تأثیری آلتئده مختلف طرزده عکس العمله بولونورلر .
Prince de Bismarck محرف تلغرافیه فرانسه ده الیه ایتدیکی نتایجی انکاتره ده ، غالباً ، الیه ایده ضریدی .

* *

انسانلرک اداره لرینك بوقادار کوچ اولماسی یالکیز فردی پسقولوجیا قانونلرینك معشری پسقولوجیا قانونلریله آمجاق اوزاقدن اوزاغه مناسبتدار اولاسندن دکلدر .

بو کوجلك ، حیات اقوامك بعضی آنلرنده ازجمله بیوك ادوار انقلابیه ده شخصیتلرک ظهور ایدن تحولاتی حادثه سیله آرتماقده در .

عمومیتله قبول اولونان فکرلرک عکسنه اولارق هر فردك شخصیتی بر ترکیب Synthèse دن وحقی، یکدیگری اوزره رینه موضوع متعدد شخصیتلرک ساده بر یگونندن باشقا بر شی دکلدر بیله دینیله بیلیر . حیاتك ظروف وزمانی تحول ایتدیکی وقت بو مختلف شخصیتلر اورتیه چیقار .

فردیتزك ظاهری ثابتلکی آمجاق ایچئده باشادیفمن محیطك ثابتلکندن حاصل اولور . منسوب اولدی زمره اجتماعیه نك وهر کونکی اشتغاللرینك چرچیوه سی ایچئده بولونوقه انسان همان هان هیچ دکیشمز، یالکس ظروف وزمان تحول ایده جك اولورسه انسان ده تحول ایدر ؛ حلیم بر آدام ، عنیف و شدید اولاییلیر ، صلح پرور بر آدام حرب طرفداری اولاییلیر؛ فضیلتی آدام، فضیلتلرینك تارمار اولدینی کورور .

وقتیه ، بو آ کلاشی، [بو Conception ی]، فرانسه انقلاب کبری ائناسئنده کی « ملت مجلسی » نك سیرتک ایضاح و تفسیرینه تطبیق ایتدم . یالکیز بو آ کلاش : کندی حاللرنده بورژوالرک : کاتب عدل لرك ، محکمه اعضالرینك ، طبیب لرك، الخ .، بیکلرجه قافا کسدرن ، قراللرک کیمکلرینی هزارلردن چیقاروب یاقان، قیمتدار آبدهلری محو ایدن خوشخوار کیمسه لره منقلب اولالرینی ایضاح ایتیه مساعد ایدی . اغتشاش کچدیگدن صوکره ، (ناپولون) ک مطیع بنده لری اولان بو کیمسه لر سابق حال وحرکتلرینی کندی کندیلرینه بر دورلو ایضاح ایده میورلردی . او زمانك ابتدائی پسقولوجیا سیله ، بوی آ کلاما یورلردی .

* *

یکی تشکل ایدن شخصیتلر ، بو شخصیتلری میدانه چیقاران